

Kommunala Funktionsrättsrådets sammanträde

21 november 2025 klockan 10:00-12:00, Stadshuset, sal B

Paragrafer 24-32

Politiker

Kerstin Windisch (M), tjänstgörande
ordförande
Jan Sturfält (SD), ersättare

Representanter

Margareta Svensson
(Demensföreningen)
Ann-Charlott Lind Viberg (FUB)
Bo Eriksson (Neuro)
Marketta Andersson (RTP)
Ronny Vingqvist (Simsällskapet för
handikappade)

Övriga deltagare: Karin Larsdotter Cusanno, sekreterare, Felicia
Brännlund, tillförordnad verksamhetschef funktionsstödsomsorgen, Erik
Bergenholm, biståndshandläggare.

Tjänstgörande ordförande
Kerstin Windisch

Justerare
Marketta Andersson (RTP)

Sekreterare
Karin Larsdotter Cusanno

Protokollet förvaras på Kommunledningskansliet, Nyköpings kommun.

Innehåll

§ 24	Sammanträdets öppnande och val av justerare	3
§ 25	Tema: Funktionsstödsomsorgen.....	4
§ 26	Verksamhetsplan 2026	9
§ 27	Frågor från intresseorganisationerna	10
§ 28	Beslut om adjungering av ny förening	11
§ 29	Uppföljning av föregående protokoll	12
§ 30	Nämndernas senaste sammanträden	13
§ 31	Övriga frågor	14
§ 32	Sammanträdet avslutas.....	15

§ 24 Sammanträdets öppnande och val av justerare

Tjänstgörande ordförande Kerstin Windisch hälsar alla ledamöter välkomna till dagens sammanträde och förklarar mötet för öppnat.

Rådet utser Marketta Andersson (RTP) till att justera innevarande protokoll jämte ordförande.

§ 25 Tema: Funktionsstödsomsorgen

Felicia Brännlund, tillförordnad verksamhetschef för funktionsstödsomsorgen (FSO), deltar tillsammans med biståndshandläggare för personlig assistans Erik Bergenholm. De berättar om den externa utredning som gjorts med anledning av upptäckta oegentligheter och missförhållanden samt vilka åtgärder som vidtagits och vilka utvecklingsinsatser som planeras.

KPMG utförde den externa utredningen. Återrapporteringen delades upp i tre delar; Fungerar godtagbart, Vissa utvecklingsbehov och Stora utvecklingsbehov.

Bakgrund till undersökningen

Bakgrund

Det framkom allvarliga brister i verksamheten (FSO), vilket sågs bland annat genom Lex Sarah-anmälningar. Misstankar fanns om att problemen var spridda och inte isolerade.

Syfte

Kartlägga och identifiera förekomst av brister i LSS- och SoL-boenden i relation till lagkrav och överenskommelse med Vård- och omsorgsnämnden.

Förväntat resultat

Identifiera brister i boenden samt styrning och ledning. Skapa underlag för åtgärder och utvecklingsinsatser.

Metod

- Intervjuer enskilt och i grupp med olika funktioner och roller inom organisationen.
- Enheter inom LSS och SoL ingick.
- Enkäter besvarades av chefer och medarbetare.
- Dokumentationsstudier - Interna dokument i kommunen, nationella utredningar och material från andra kommuner granskades.
- Journalgranskning - Stickprov på 140 brukare genomfördes för journalgranskning.

Övergripande resultat

Identifierade brister

- Stora utvecklingsbehov i hela verksamheten
- Stora skillnader i kvalitet mellan enheter

- Brister i styrning, struktur och uppföljning
- Kompetensbehov bland chefer och medarbetare
- Omsorg bygger ofta på individens initiativ, inte gemensam struktur
- Saknas tydlig värdegrund och gemensamma arbetssätt
- Otillräcklig egenkontroll och uppföljning

Identifierat behov av övergripande strategi – tydlig riktning, ansvar och takt. Ökad struktur ger bättre kvalitet och effektivitet. Ledningens engagemang är avgörande.

SKR:s årliga enkät till brukar inom LSS och SoL fokuserar på trygghet, bemötande och stöd. Resultatet för 2024 visade att en större andel brukare i Nyköping är missnöjda jämfört med liknande kommuner. Det är viktigt att ta signalerna på allvar.

Fungerar godtagbart: Helhetssyn och samordning samt tillgänglighet

- Lätt att nå socialtjänst och hälso- och sjukvård
- Tydlig och anpassad information
- Bildstöd/teckenspråk används – men inte alltid regelbundet
- Boenderåd – bra initiativ, men varierande engagemang
- Bra kontakt med anhöriga (92 % LSS, 82 % SoL)
- Möjlighet att ta del av stöd
- Kommunikation och information som fungerar för alla
- Fysisk och kognitiv anpassning
- Finns strukturer – viss förbättringspotential kvar

Vissa utvecklingsbehov: Säker vård- och omsorg samt självbestämmande och integritet

- God vilja och engagemang hos personal
- Bra samarbete med sjuksköterskor
- Läkemedel: riktlinjer följs – men vissa brister i signering
- Variation i kunskap – risk för personberoende verksamhet
- Chefer saknar ibland tillräcklig kunskap om hälso- och sjukvårdsrutiner
- Behov av stärkt grundkompetens

- Följsamhet till värdegrund & riktlinjer varierar

Genomförandeplaner

- Positivt att en gemensam mall används och att de flesta planer är uppdaterade, men många brukare är inte delaktiga, eller så framgår inte hur de varit delaktiga.
- Det saknas ofta tydlighet i hur och när insatser ska genomföras.
- Många planer saknar specifika mål, vilket är viktigt för att stötta individens utveckling.

Social dokumentation

- Majoriteten av personalen uppger att de arbetar aktivt med dokumentation.
- Samtidigt finns skillnader i hur ansvaret är fördelat – vissa medarbetare dokumenterar mer än andra.
- Det råder viss otydlighet kring vad som ska dokumenteras och hur, vilket gör att innehållet varierar mellan enheter.
- Stödpedagoger ger viss vägledning, men det finns behov av tydligare rutiner.

Stora utvecklingsbehov: Trygghet och säkerhet, kunskapsbaserad verksamhet samt chef och ledarskap

Områden med stora utvecklingsbehov inom trygghet och säkerhet:

- Följsamhet till och implementering av rutiner
- Kunskap om avvikelser och dokumentation
- Privata medel
- Skydd- och begränsningsåtgärder

Områden med stora utvecklingsbehov inom kunskapsbaserad verksamhet:

- Kompetens hos medarbetare och chefer (kunskapsvariation) – utbildningsbehov finns inom omsorgskompetens
- Värdegrund

Områden med stora utvecklingsbehov inom chef och ledarskap:

- Hög chefsomsättning – leder till brist på kontinuitet
- Låg chefsnärvaro ute i verksamheterna
- Avsaknad av styrning

Urval av åtgärder

Chef och ledarskap:

Två områdeschefer och administrativt stöd till chefer har tillsatts för att chefer för att kunna fokusera på kärnuppgifterna. Tydlig arbetsbeskrivning och förväntansbild har tagits fram och den signeras av arbetstagaren. Enhetscheferna har tre enheter var. De ligger geografiskt nära varandra nu, vilket gör att chefer kan vara mer närvarande, vilket förväntas av chefen att vara.

Kunskapsbaserad verksamhet:

Vård- och omsorgsnämnden bekostar utbildningen Yrkesresan för alla medarbetare inom FSO. Yrkesresan är en satsning från SKR som säkerställer en baskompetens inom LSS. Utbildningen består av olika steg.

Trygghet och säkerhet:

Fritextsvaren i brukarundersökningen ska analyseras för att kartlägga vad otryggheten består av och därefter jobba med det individuellt.

Utredningen har gett en tydlig bild av vad som ska prioriteras framåt. En handlingsplan för utvecklingsarbete på en 3-årsperiod är framtagen. Uppföljning kommer att ske kontinuerligt.

Frågor och inspel från rådet:

- Vad händer framöver? Varför har det varit så stor omsättning på chefer?

Det är en växande målgrupp, tre nya boenden under 2027. Chefers ansvar och vad som ingår i uppdraget har tydliggjorts, vilket ger bättre förutsättningar. Fler sjuksköterskor i verksamheterna.

- Vad hade hänt om missförhållandena inte hade uppmärksammats?

Vi har jobbat med kvaliteten i verksamheterna innan men det har inte varit tillräckligt.

- Hur många medarbetare finns inom FSO?

Ca. 450 medarbetare inkl. chefer och stödfunktioner. En chef har cirka 18-30 medarbetare. Det varierar mellan servicebostad och gruppboende.

- Det är viktigt att cheferna är nära verksamheterna de är ansvariga för. Man måste fånga upp saker tidigt innan det blir för stort, tex. rädsla för en spindel.
- Ersättare Jan Sturfält betonar vikten av att lyssna på medarbetarna, det är där kompetensen finns. Det får inte råda en tystnadskultur.

Tjänstgörande ordförande Kerstin Windisch lägger till att det finns flera olika forum för att, som medarbetare, framföra sina åsikter till exempel på arbetsplatsträffar (APT).

- Varför behövs det ett juridiskt ombud behövs när man träffar biståndshandläggare för personlig assistans?

Erik Bergenholm besvarar frågor och berättar om ansökningsförfarandet. Personlig assistans är det mest komplexa att utreda av alla LSS-insatser. Ett juridiskt ombud kan hjälpa till och underlätta för båda parter. Ombudet tar emot ansökan, bokar möte och deltar på möten för att förklara och föra sökandes talan. Biståndshandläggaren gör bedömningar utifrån svaren som den sökande ger (uppskattning av tidsåtgång).

Försäkringskassan handlägger också personlig assistans. Om grundläggande hjälpbehov (integritetskänsligt) överstiger 20 timmar per vecka ska Försäkringskassan handlägga ärendet. Kommunen kan i ett första skede bevilja och påbörja insatsen och därefter skicka vidare till Försäkringskassan som gör en egen bedömning.

Det finns ingen undre tidsgräns för beviljning reglerad i lagen, utan bedömning sker i varje enskilt ärende. Domslut i Kammarrätten ger vägledning på ca. 7 timmar i veckan.

Ansökan kan göras via kommunens e-tjänst, via kundservice eller en redan etablerad kontakt. Ansökningarna delas in i tre olika målgrupper.

Ansökningar kan få delvis avslag. Det är enkelt att överklaga och det ska ske inom 3 veckor från att beslutet har meddelats. Första instans för överklagan är Förvaltningsrätten, därefter Kammarrätten.

Anhöriganställning är godkänt inom personlig assistans. I Nyköping är det vanligare med privat utförare än kommunal utförare.

Felicia och Erik tackar för att de fick komma och Felicia återkommer gärna för vidare uppföljning.

§ 26 Verksamhetsplan 2026

Rådet ska fastställa sammanträdestider och teman för kommande verksamhetsår.

Förslag sammanträdestider:

Sammanträde 1

Arbetsutskott 22 januari

Sammanträde 5 februari

Tema:

Sammanträde 2

Arbetsutskott 27 mars

Sammanträde 10 april

Tema:

Gemensamt sammanträde med KPR

5 juni

Tema: Bostäder för äldre, bostadsförsörjningsstrategin

Sammanträde 3

Arbetsutskott 25 september

Sammanträde 9 oktober

Tema:

Eftersom det är valår föreslås att genomföra endast ett sammanträde på hösten.

Rådet fastställer de föreslagna sammanträdestiderna. Rådet kompletterar med teman under året.

§ 27 Frågor från intresseorganisationerna

1. Hur är tillgängligheten i skyddsrummen i Nyköping?

Det finns ingen specifik information eller förteckning gällande tillgängligheten i skyddsrummen i Nyköping. Man lutar sig mot det som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) säger.

Från MSB:s webbplats:

Många skyddsrum är tillgängliga men alla har inte som regel anpassningar för människor med till exempel funktionsnedsättning. I kris eller krig kan man tänka på att det är de med störst behov av stöd som får hjälp av samhället. MSB brukar prata om vikten av att man ska lära känna sina grannar. Om man redan innan vet om att någon har en funktionsnedsättning så är det större chans att kunna hjälpas åt vid till exempel en utrymning.

2. Har Nyköping fått statliga bidrag för upprustning av skyddsrum?

Nyköpings kommun har inte mottagit några statliga bidrag. Däremot har Kommunstyrelsen beslutat att avsätta 5 mnkr för att rusta upp de skyddsrum som finns i kommunens fastigheter (33 st). Arbetet med att åtgärda skyddsrummen påbörjades under 2025 och slutförs under 2026 (beslutets diarienummer: KK25/19).

3. Får hemtjänstkunder hjälp vid kris och samhällsstörningar?

Ja. Kommunen har samma ansvar även vid kriser och samhällsstörningar. Det innebär att omsorg, stöd och vård ska upprätthållas så långt det är möjligt, och kommunen måste ha beredskapsplaner för att säkra dessa insatser under extraordinära förhållanden.

§ 28 Beslut om adjungering av ny förening

Elöverkänsligas förening i Södermanland har, via telefon, inkommit med en förfrågan om att adjungeras i Kommunala funktionsrättsrådet i Nyköping. Enligt reglementet ska det finnas en lokal avdelning i Nyköping och rådet ska fatta beslut för att en ny förening ska kunna adjungeras. En länsförening som är verksamhet i hela länet bedöms som en lokal avdelning.

Rådet beslutar att Elöverkänsligas förening i Sörmland adjungeras från och med 2026.

Rådets sekreterare kontaktar Elöverkänsligas förening i Södermanland och ber dem inkomma skriftligen med information om personen som ska representera föreningen i rådet.

§ 29 Uppföljning av föregående protokoll

Det finns inga utestående frågor att hantera.

§ 30 Nämndernas senaste sammanträden

Besvarande av eventuella frågor eller synpunkter på nämndernas protokoll och handlingar. Rådet har inga synpunkter eller frågor.

§ 31 Övriga frågor

Rådet har inga övriga frågor.

§ 32 Sammanträdet avslutas

Tjänstgörande ordförande Kerstin Windisch tackar alla ledamöter för dagens sammanträde, önskar en fin advent, en god jul och ett gott nytt år och förklarar sammanträdet för avslutat.